

Den hypotetiske terror

Af Mads Fleckner

Flystyrtene den 11. september kostede terroristerne et sted mellem 400,000 – 500,000 \$. Bali-terroren kostede 50,000 – 74,000 \$. Istanbul 40,000 \$. Bombningerne af ambassaderne i Afrika 30,000 – 50,000 \$. Den første bombe i World Trade Center 18,000 \$. Togbomben i Madrid kostede blot 10,000 \$.

Alle beløbene er relativt små set i forhold til den effekt de skabte. Beløbene er også små sammenlignet med de følgende omkostninger som især USA har brugt på efterfølgende krigsførelse (Afghanistan og Irak), samt penge brugt på nye sikkerhedsforanstaltninger. Tallene er alene interessante, set i lyset af hvor få økonomiske midler, der er sat til for at skabe en enorm effekt, og hvor lidt der skal investeres for at ændre spillereglerne på den politiske scene.

Smarte sanktioner

FN og det internationale samfund har måttet sande, at de økonomiske sanktioner, der var ment til at tvinge diktatorer i knæ og få dem til at overholde menneskerettighedernes basale krav, samt overholde de spilleregler, som man har fastsat, har fejlet.

I 1998 gik Schweiz, FN-sekretariatet og The Watson Institute for International Studies sammen for, at udarbejde et nyt sæt af sanktionsmuligheder, der skulle sigte mod enkelte lovbyggere, og undgå de bagslag for civilbefolkninger som sanktioner ofte førte med sig. Det var de såkaldte 'Targeted Financial Sanctions'. Sanktionerne giver mulighed for at fryse enkeltpersoners bankkonti og fonde, og kan således låse personers økonomiske færden i et forsøg på, at komme finansieringen af terrorvirksomhed til livs. Sammen med andre sanktionsmuligheder såsom rejseforbud og trussel om militær indgriben skal de udgøre et mere effektivt sanktions-regime.

En FN resolution vedtaget 28. september 2001 påkræver, at alle medlemslande er forpligtiget til, at nægte støtte, samt husly for terrorister. En beslutning truffet i kølvandet på 9/11.

De nye tiltag er et skridt på vejen i forbedringerne af sanktionsregimet, men set i lyset af de små beløb det koster, at finansiere en terroraktion, og sammenholdt med den infrastrukturelle mangfoldighed som Al Qaida netværket benytter sig af, bliver det måske sværere at spore transaktioner, da de i højere grad vil flytte midlerne ud på det grå marked.

Globaliseringens bagslag

Den frit tilgængelige informationsstrøm, har gjort det muligt for alle på kloden at få informationer, blot de har adgang til en stikkontakt. Da Colin Powell gik ud med et udsagn, der antydede at Ngo-arbejderne er USA's forlængede arm i fredstyrkerne, gav det bagslag for de nødhjælpsarbejdere i Afghanistan og Irak, der før havde nydt en neutral rolle, og i kraft af dette haft en rimelig kommunikation med alle fronter i mellemøsten. Som den nu pensionerede FN-veteran, Antonio Donini, kan berette, var

der en tid „hvor vi (nødhjælpsarbejderne) i Afghanistan kunne ringe direkte til Mullah Umars folk, hvis vi havde problemer med Talibanerne. Det er ikke muligt mere, ligesom det er umuligt at vide, om vores tilstedeværelse er accepteret eller ej.” Dette er i øvrigt også situationen i Irak og Tjetjenien.

Det har også vist sig at være et problem, at soldater ved flere lejligheder har optrådt i civil beklædning med våben, og brugt nødhjælpskøretøjer til at komme frem. Dette har for alvor været med til at udviske de grænser, der førhen har beskyttet nødhjælpsarbejderne.

Finansieringen af nødhjælpsarbejdet i mange lande er også et problem, da det som oftest er de vestlige landes regeringer, der betaler. Ngo'erne og nødhjælpsarbejdere bliver nemt opfattet som eksponent for den vestlige udenrigspolitik. Dette er især tilfældet for USA, som opererer med et gigantisk budget og har en politisk højt profileret dagsorden for deres humanitære bistand, nemlig „at fattigdom i den tredje verden skal bekæmpes på den baggrund, at det er grobund for terrorisme”

Angreb på nødhjælpsarbejdere i Irak (som blandt andet fik Folkekirken Nødhjælp til at trække sig ud i 2003), er noget man til en vis grad ikke har set før. De usynlige, men ubrydelige grænser, der beskyttede ambulancefolk og nødhjælpsarbejdere er nedbrudt, og nu ligner det et ”alle mod alle”, og måske endnu mere et ”alt er tilladt”.

Nødhjælpsarbejdere i krisezonerne i Centralafrika er endvidere blevet konfronteret med trusler om at blive taget som gidsler efter Irakisk forbillede, hvis ikke de efterkom rebellernes krav.

Terror på dagsordenen

Terroren som fænomen er på globalt plan en beskeden dræber. Sammenholdt med de astronomiske dødstal, der springer ud af statistikerne for AIDS, Malaria og andre dødelige plager, som følge af konflikter, fattigdom og fejlernæring, er truslen om terror hypotetisk, mere end den er reel (i den vestlige verden). Men det er måske netop denne usikkerhedsfaktor i, at være potentielt tilstede, der gør udfaldet, når de nationale sikkerhedspolitikker skal støbes.

I søgningen på svaret om hvorfor disse terrorangreb opstår (hvad enten det er oprørsfraktioner i Afrika, eller selvmordsbomber på Vestbredden), og naturen i den politiske volds ophav, er det i høj grad et spørgsmål om mere forskning og analyse på de områder, der skal lede os til at forstå, hvorfor det forekommer, og hvorfor voldelige ikke-statslige aktører vælger disse handlinger nogle steder frem for andre, og dette frem for fredelige løsninger.

Publiceret af Det danske Fredsakademi marts 2006